

Cumhurbaşkanının “Türk Petrol Kanunu”nu Geri Gönderme Gerekçesi

Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER tarafından yayımlanması uygun bulunmayan 5574 sayılı “Türk Petrol Kanunu”, 2., 4., 19. ve geçici 1. maddelerinin bir kez daha görüşülmesi için, Anayasa’nın değişik 89. ve 104. maddeleri uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı’na geri gönderilmiştir. Gerekçesi aşağıda sunulmaktadır.

Tarih : 06.02.2007
Konu : 5574 sayılı kanun

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI
SAYI : B.01.0.KKB.01-18/A-1-2007-76 06 / 02 / 2007
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
İLGİ: 22.01.2007 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-6337/20715 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu’nda 17.01.2007 gününde kabul edilen 5574 sayılı “Türk Petrol Kanunu” incelenmiştir.

1- Yasa'nın,

- 1. maddesinde, Yasa'nın amacı, ülke petrol kaynaklarının hızlı, sürekli ve etkili biçimde aranmasını, geliştirilmesini ve üretilmesini sağlamak olarak belirlenirken, 07.03.1954 günlü, 6326 sayılı Petrol Yasası'nın 2. maddesindeki gibi, amacın gerçekleştirilmesinde ulusal çıkarlara uygun olma ölçütüne,

- 3. maddesinde, petrol hakkının elde edilmesi için yapılan başvurunun değerlendirilmesinde, 6326 sayılı Yasa'nın 4. maddesindeki gibi, istemin ulusal çıkarlara uygun olması gerektiğine,

- Diğer maddelerinde de, 6326 sayılı Yasa'nın 12 ve 13. maddelerinde olduğu gibi, ulusal çıkarların nasıl korunacağına ilişkin kurallara,

yer verilmediği saptanmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir.

Yasaların kamu yararı amacıyla çıkarılması ve uygulamada kamu yararının öncelikle gözetilmesi hukukun evrensel kurallarının ve hukuk devleti ilkesinin gereğidir. Kamu yararının da, öncelikle ulusal çıkarları içerdiğinde kuşku bulunmamaktadır.

Anayasa'nın 176. maddesinde, Anayasa'nın dayandığı temel görüş ve ilkeleri içeren Başlangıç bölümünün Anayasa metnine dahil olduğu; 2. maddesinde de, Türkiye Cumhuriyeti'nin, Başlangıç bölümünde yer verilen temel ilkelere dayanan bir Devlet olduğu vurgulanmıştır.

Anayasa metnine dahil olan, temel görüş ve ilkeler içeren Başlangıç bölümünün beşinci paragrafında, hiçbir etkinliğin Türk ulusal çıkarları karşısında korunma göremeyeceği açıkça belirtilmiştir.

Anayasa'nın 11. maddesinde, Anayasa kurallarının yasama, yürütme, yargı organlarını, yönetimi, diğer kuruluş ve kişileri bağlayan üstün kurallar olduğu açıklanmıştır.

Üstünlük ve bağlayıcılık özelliği, tüm anayasal kuralların, bu bağlamda ulusal çıkarların, uygulamada yürütme organı ve yönetimce, öncelikle ve özenle gözetilmesi gerekeceğini göstermektedir.

Başka bir anlatımla, ulusal çıkarların korunacağına Yasa'da açıkça

düzenlenmemiş olmasının, Devlet organlarının, kamu kurum ve kuruluşlarının ve kamu görevlilerinin Anayasa'dan kaynaklanan yükümlülüklerini ve görevlerini ortadan kaldırmayacağı açıktır.

Bu organ, kurum, kuruluş ve görevliler, Anayasa'nın yukarıda açıklanan kuralları uyarınca, tüm eylem ve işlemlerinde ulusal çıkarları ve kamu yararını önde tutmak, koruyup güçlendirmek yükümlülüğündedir. Petrol ve doğalgaz gibi stratejik önemi çok yüksek ürünler sözkonusu olduğunda bu yükümlülüğün daha da artacağı kuşkusuzdur.

İncelenen Yasa'nın amacını düzenleyen 1. maddesi ile başvuruların değerlendirilmesine ilişkin kurallar içeren 3. maddesinde, ulusal çıkarların korunacağına ilişkin açık kural bulunmaması, bu konuda yapılacak uygulamalarda ulusal çıkar ve kamu yararının gözetilmesi zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

2- Yapılan incelemede, üretilen petrol ve doğalgaz ürünlerinin ne kadarının ülke gereksinimi için kullanılacağı ne kadarının dışsatım konusu yapılabileceğinin Yasa'da düzenlenmediği görülmüştür.

Başka bir anlatımla, Yasa'da, ülkemizde üretilen petrol ve doğalgazın bir bölümünün, ulusal güvenlik ve ulusal çıkarlar gereği ülke gereksinimi için ayrılmasını zorunlu kılan bir kurala yer verilmediği saptanmıştır.

Oysa, 6326 sayılı Petrol Yasası'nın,

- 3. maddesinin, 28.03.1983 günlü, 2808 sayılı Yasa'yla eklenen 42. fıkrasında, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin, Türkiye'nin diğer kamu kurum ve kuruluşlarının, gerçek ve tüzelkişilerinin, Türkiye'deki tasfiyehanelerin petrol tasfiye etmeleri için kullandıkları petrol ile Türkiye sınırları ve karasuları içinde her türlü yabancı kara, deniz ve hava taşıtlarına verilen petrolün tümü "memleket ihtiyacı" olarak tanımlanmış,

- Yine 28.03.1983 günlü, 2808 sayılı Yasa'yla değişik 13. maddesinin 1. fıkrasının birinci bendinde de, petrol hakkı sahiplerinin, 01 Ocak 1980 gününden sonra keşfettikleri petrol alanlarında ürettikleri ham petrol ve doğalgazın, karada yüzde 35'ini, denizlerde yüzde 45'ini ham ya da ürün olarak yurtdışına satabilecekleri; geri kalan tutarlar ile 01 Ocak 1980'den önce bulunmuş alanlardan üretilen ham petrol ve doğalgazın tümünün ve bunlardan elde edilen ürünlerin "memleket ihtiyacı" için ayrılacağı belirtilmiştir.

Anayasa'nın 168. maddesinde, doğal servetler ve kaynakların Devlet'in

hüküm ve tasarrufu altında olduğu; bunların aranması ve işletilmesi hakkının Devlet'e ilişkin bulunduğu; Devlet'in bu hakkını belli bir süre için gerçek ve tüzelkişilere devredebileceği; hangi doğal servet ve kaynağın arama ve işletilmesinin, Devlet'in gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak ya da doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılmasının yasanın açık iznine bağlı olduğu; bu durumda, gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken koşulların, Devlet'çe yapılacak gözetim ve denetiminin yöntem ve ilkeleri ile yaptırımların yasada gösterileceği kurala bağlanmıştır.

İncelenen Yasa'da, Devlet'in petrol ve doğalgaz arama ve işletme hakkından vazgeçerek bunu yerli ya da yabancı gerçek ya da tüzelkişiler eliyle yapma amacında olduğu anlaşılmaktadır. Durum böyle olunca, ülkemizde üretilen petrol ve doğalgazın bir kısmının ülke gereksinimi için ayrılmasının, ulusal çıkarlar yönünden önemi daha da belirginlik kazanmaktadır.

Petrol, dünyanın stratejik değere sahip en önemli ürünlerinden biridir. Dünyadaki tüm anlaşmazlıklar, çatışmalar ve savaşlar enerji kaynaklarına egemen olabilmek içindir.

Anayasa'nın 168. maddesiyle benzer kurallar içeren 1961 Anayasası'nın 130. maddesinin gerekçesinde, daha o yıllarda petrol ve doğalgazın büyük stratejik öneme sahip doğal kaynaklar olduğu belirtilmiştir.

Dünyadaki gelişmeler, petrol kaynaklarındaki rezervlerin giderek azalması ve enerji kaynaklarına olan gereksinimin artması petrolün stratejik önemini daha da artırmaktadır.

Ülkemizde üretilen petrolün yarıdan fazlasının ülke gereksinimi için ayrılmasına ilişkin kural, önemli bir uluslararası gelişmenin sonucunda 6326 sayılı Petrol Yasası'na konulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti, Kıbrıs Barış Harekati sırasında ve sonrasında, uygulanan ambargo nedeniyle uçaklarına yakıt bulmakta zorlanınca, ulusal çıkarlarını korumak için 28.03.1983 günlü, 2808 sayılı Yasa'yla yukarıda açıklanan düzenlemeleri yapmak zorunluluğunu duymuştur.

Stratejik önemi bu kadar yüksek olan petrolün, tümüyle dışsatım konusu yapılabilmesini olanaklı kılan düzenlemelerin ulusal güvenlik yönünden risk taşıdığı ortadadır.

6326 sayılı Yasa'nın ulusal çıkarların korunması başlıklı 5. bölümünde yer verilen 12. maddede, yabancı devletlerin doğrudan ya da dolaylı olarak yönetiminde etkili oldukları tüzelkişiler ile yabancı bir devlet için ya da

yabancı bir devlet adına hareket eden kişilerin,

-Petrol hakkına sahip olamayacakları ve petrol etkinliklerinde bulunamayacakları,

-Petrol etkinlikleri için gerekli taşınır ya da taşınmaz mal edinemeyecekleri ya da bunlar üzerinde hak ve yarar sağlayamayacakları,

-Petrol etkinliği için gerekli tesis kuramayacakları ve işletemeyecekleri, belirtilmiştir.

İncelenen Yasa'da, yabancı devletlerin doğrudan ya da dolaylı yönetiminde etkili olabilecekleri şirketler ile yabancı bir devlet için ya da yabancı bir devlet adına hareket eden kişilerin ülkemizde petrol etkinliklerinde bulunmaları, mülk edinmeleri ve tesis kurmalarının yasaklanmadığı, böylece, stratejik öneme sahip bir ürün konusunda yabancı devletlerin belirleyici olmasının önündeki engeller kaldırıldığı için ulusal güvenlik yönünden yaratılan risk daha da artmaktadır.

Yasa'da ülke gereksinimi için pay ayrılma zorunluluğunun getirilmemesi, ülkeyi tümüyle uluslararası şirketlerin ya da yabancı devletlerin kararına bırakmak anlamına gelir ki, bu durumu ulusal güvenlikle, ulusal çıkarlarla ve kamu yararıyla bağdaştırmak olanaksızdır.

Yurt içi tüketimi karşılamakta yetersiz olan az sayıdaki kaynaktan elde edilen petrol ve doğalgazın tümünün yurt dışına satışına olanak tanınarak, daha sonra ülke gereksiniminin tümünün dışalım yoluyla karşılanmasının ulusal gelire ve ülkemizin uluslararası kriz dönemlerindeki enerji gereksiniminin giderilmesine olumsuz etki yapacağı da açıktır.

Petrol ve doğalgaz üretim ve tüketimimizle ilgili veriler, 6326 sayılı Yasa'nın 13. maddesinde yer verilen, petrol hakkı sahiplerine Türkiye'de ürettikleri ham petrol ve doğalgazın belirli bir bölümünü "memleket ihtiyacı"na ayırmak yükümlülüğü getiren düzenlemenin haklı gerekçesini oluşturmaktadır.

Ayrıca, incelenen Yasa'nın 19. maddesinin yedinci fıkrasının ilk tümcesinde, petrol üreticisinin ödeyeceği Devlet payının, kuyubaşı fiyatından hesaplanacağı belirtilmiştir. Devlet'in gereksinim duyduğu petrolün piyasa fiyatından satın alınması zorunlu iken, petrol üreticilerinin ödeyeceği Devlet payının kuyubaşı fiyatından hesaplanması ulusal çıkarlarla bağdaşmamaktadır.

Bu nedenle, ülkemizde üretilen ham petrol ve doğalgazın yurt dışına satılmasına sınır getirilmesi, başka bir deyişle bu üretimin belli bir kısmının "memleket ihtiyacına" ayrılması konusunda Yasa'ya kural konulmasının ya da en azından Yasa ile bu konuda Bakanlar Kurulu'na, durumun gerektirdiği önlemleri ve kararları alma yetkisi verilmesinin ulusal çıkarlara ve kamu yararına daha uygun düşeceği değerlendirilmektedir.

3- İncelenen Yasa'nın "Devlet hissesi" başlıklı 19. maddesinin birinci fıkrasında,

" Bir arayıcı veya işletmeci, tek rezervuar olarak tanımlanmış üretim sahasından ürettiği petrolden, aşağıda belirlenen dilimler arasında aylık net üretimin gün sayısına bölünmesiyle bulunan günlük üretim miktarlarına göre tespit edilen oranlarda Devlet hissesi ödemekle yükümlüdür. Devlet hissesi aşağıda belirtilen oranlardadır:

Karalarda:

Üretim sahası bazında

Ham Petrol üretimi

(Varil/Gün) Üretim sahası bazında

Doğal gaz üretimi

(M_/Gün)

<i>500'e kadar</i>	<i>% 2</i>	<i>85 000'e kadar</i>	<i>% 3</i>
<i>501-2 000 için</i>	<i>% 4</i>	<i>85 001-340 000 için</i>	<i>% 6</i>
<i>2 001-5 000 için</i>	<i>% 6</i>	<i>340 001-750 000 için</i>	<i>% 8</i>
<i>5 001-10 000 için</i>	<i>% 8</i>	<i>750 001-1 500 000 için</i>	<i>% 10</i>
<i>10 000'den fazla için</i>	<i>% 12</i>	<i>1 500 000'den fazla için</i>	<i>% 12</i>

Denizlerde:

Üretim sahası bazında

Ham Petrol üretimi

(Varil/Gün) Üretim sahası bazında

Doğal gaz üretimi

(M_/Gün)

<i>20 000'e kadar</i>	<i>% 2</i>	<i>3 300 000'e kadar</i>	<i>% 3</i>
<i>20 001-50 000 için</i>	<i>% 6</i>	<i>3 300 001-8 200 000 için</i>	<i>% 6</i>
<i>50 001-100 000 için</i>	<i>% 8</i>	<i>8 200 001-16 400 000 için</i>	<i>% 8</i>
<i>100 001-150 000 için</i>	<i>% 10</i>	<i>16 400 001-24 600 000 için</i>	<i>% 10</i>
<i>150 000'den fazla için</i>	<i>% 12</i>	<i>24 600 000'den fazla için</i>	<i>% 12"</i>

düzenlemesine yer verilmiştir.

Böylece, üretim tutarına bağlı olarak, ülkemizde üretilen ham petrolden yüzde 2-12, doğalgazdan yüzde 3-12 arasında kademelendirilen oranlarda Devlet payı alınması öngörülmüştür.

Oysa, 6326 sayılı Petrol Yasası'nın 78. maddesinin 1. fıkrasında, bir arayıcı ya da işletmeci, arama ya da işletme alanından üretilip depoladığı petrolün sekizde birini, yani yüzde 12,5'ünü Devlet payı olarak ödemekle yükümlü kılınmıştır.

İncelenen Yasa'da yapılan düzenlemeyle, petrolün türüne, yerine, tutarına, kalitesine ve üretim yöntemine bağlı olarak Devlet payı düşürülmektedir. Yasa'da, Devlet payı oranının yüzde 2'ye, hatta kimi durumlarda yüzde 1'e kadar düşürülmesine olanak sağlanmıştır.

Yasa'nın geçici 1. maddesinin ikinci fıkrasında da,

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış arama ve işletme ruhsatnameleri bu Kanun hükümlerine tabidir. Ancak, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce denizlerde alınmış arama ve işletme ruhsatnameleri, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ilk uzatım tarihinden itibaren bu Kanun hükümlerine tabidir."

denilerek, 6326 sayılı Yasa döneminde alınan arama ve işletme ruhsatlarının da incelenen Yasa kurallarına bağlı olması sağlanmıştır.

Dünyada birçok ülkede, esasen yüksek olan Devlet payının daha da yukarılara çekilmesi için uğraş verilirken, ülkemizde bu oranın yüzde 2'ye, kimi durumlarda yüzde 1'e kadar düşürülmesi haklı bir nedene dayanmamaktadır.

Ayrıca, petrol ve doğalgaz kaynaklarına yönelik rekabetin yoğunlaştığı bir dönemde, bu kaynakların işletilmesinden alınan Devlet payının düşürülmesini gerekçelendirmek de güçtür.

Bu nedenle, 5574 sayılı Yasa'nın Devlet payı tutarının düşürülmesine neden olacak 19. maddesindeki düzenleme ulusal çıkarlar ve kamu yararı ile bağdaşmamaktadır.

4- İncelenen Yasa'nın "Devlet hissesi" başlıklı 19. maddesi'nin son fıkrasında,

"Kararlarda elde edilen Devlet hissesinin % 50'si işletme ruhsatının bulunduğu ilin il özel idaresinin açtıracakları hesaba aktarılır.",

düzenlemesine yer verilmiştir.

Düzenlemede, maddenin önceki fıkraları uyarınca karadaki üretim alanlarından elde edilen ham petrol ve doğalgaz karşılığı vergi dairesine yatırılan Devlet payının yarısının işletme ruhsatının bulunduğu ilin özel idare hesabına aktarılacağı öngörülmektedir.

22.02.2005 günlü, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Yasası ile,

-Tekil devlet modeli yerine, "idari vesayet" zayıflatılarak "yerel" ağırlıklı devlet modeline geçilmesine olanak sağlanmış,

-Yetki genişliğine dayanan güçlü merkezi yönetim yerine, görev ayrılığına dayalı güçlü yerel yönetimlere yer verilmiş,

-İl özel yönetimleri, mali ve idari özerkliğe kavuşturularak merkezi yönetimin denetim ve gözetimi kaldırılmış ya da zayıflatılmıştır.

Anayasa'nın 123. maddesinde, yönetimin,

- Kuruluş ve görevleriyle bir "bütün" olduğu,

- Merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayandığı,

belirtilmiştir.

Merkezi yönetim, Anayasa'nın 126., yerel yönetimler ise 127. maddelerinde düzenlenmiştir.

126. maddeye göre,

-Türkiye, merkezi yönetim kuruluşu yönünden coğrafya durumuna, ekonomik koşullara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere, iller de diğer kademeli bölümlere ayrılmakta,

- İllerin yönetimi "yetki genişliği" esasına dayanmaktadır.

127. maddeye göre de,

-Yerel yönetimler, il, belediye ya da köy halkının yerel ortak gereksinimlerini karşılamak üzere, kuruluş ilkeleri yasayla belirlenen, yasada gösterilen

karar organları seçmenlerce seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.

-Yerel yönetimlerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri “yerinden yönetim” ilkesine uygun olarak yasayla düzenlenecektir.

-Merkezi yönetim, yerel yönetimler üzerinde, yerel hizmetlerin yönetimin bütünlüğü ilkesine uygun biçimde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve yerel gereksinimlerin gereği gibi karşılanması amacıyla, yasada belirtilen ilke ve yöntemler çerçevesinde “idari vesayet” yetkisine sahiptir.

Görüldüğü gibi, Anayasa’da, tekil devlet modelinin yönetsel örgütlenmedeki temel ilkeleri, “merkezden yönetim”, “yerinden yönetim” ve bunları tamamlayan “idarenin bütünlüğü” olarak belirlenmiştir.

Merkezi yönetim ve yerel yönetimler, Devlet’in örgütlenmesinde hizmeti ve coğrafyayı esas alarak iki temel parçayı oluşturmaktadır. Bu iki parçalı yapının yönetsel örgütlenmede farklı sonuçlara yol açmaması için, Anayasa’da, yerinden yönetim, “devletin ülkesi ve ulusuyla bölünmezliği” ve “idarenin bütünlüğü” ilkeleriyle sınırlandırılmıştır.

“İdarenin bütünlüğü” ilkesi, tekil devlet modelinde yönetim alanında öngörülen temel ilkedir. Bu ilke, yönetsel işlev gören ayrı hukuksal statülere bağlı değişik kuruluşların “bir bütün” oluşturduğunu anlatmaktadır.

“İdarenin bütünlüğü”, merkezin denetim ve gözetimi ile sağlanabilmektedir. Yerinden yönetimin, Devlet’in birliğini ve kamu hizmetlerinin tutarlılığını bozabilme sakıncası, Devlet ve onu temsil eden merkezi yönetimin, yerinden yönetim kuruluşlarının eylem ve işlemlerini denetleme yetkisiyle önlenmektedir. Ne var ki, 5302 sayılı Yasa’yla getirilen sistem, bu denetimin gereğince yapılmasını engelleyecek içeriktedir.

5302 sayılı Yasa’yla il özel idarelerine tanınan “mali ve idari” özerklik, merkezi yönetimin denetim ve gözetim yetkisinin zayıflatılması yerel yönetimleri oldukça güçlendirmiştir. Bunun yanında, kimi özel idarelere petrol ve doğalgaz üretiminden alınan Devlet payının yarısının aktarılması, idarenin bütünlüğü ilkesiyle bağdaşmayacak sonuçlar doğuracak niteliktedir.

Ayrıca, Devlet payının yarısının işletme ruhsatının bulunduğu ilin özel idaresinin hesabına aktarılması, ülke kaynağının tüm toplumun çıkarı yönünde kullanılması yerine, bir ya da birkaç ilin hizmetine sunulması, petrol zengini iller yaratarak bölgesel dengesizlikleri artıracaktır.

Öte yandan, petrol ve doğalgaz üretiminden alınan Devlet payının yarısının işletme ruhsatının bulunduğu ilin özel idaresine özgülenmesi, doğal kaynaklar üzerindeki bölgesel akımlarını besleyecek ve tekil devlet yapısına zarar verecektir.

Ülke kaynakları Ulus'un tümüne ilişkindir. Karada elde edilen ve tüm Ulus'a ilişkin olan petrol ve doğalgaz üretiminden alınan Devlet payının yarısının, öteki bölgelerin ve illerin gereksinimi ve Devlet'in mali kaynaklarının, kimi koşullarla yurdun tüm bölge ve illerinin kalkınmasında kullanılması gerektiği gözardı edilerek, doğrudan bir ya da birkaç ile özgülenmesi makul ve adil bir çözüm olarak görülemez.

İller arasındaki gelişmişlik farklarının giderilmesi amacıyla getirilen etkili özendirme araçlarını içeren yasal düzenlemeler bulunduğu da gözetilerek, kamuya ilişkin doğal zenginlik olan petrol ve doğalgaz kaynaklarından elde edilen Devlet payının yarısının işletme ruhsatının bulunduğu yerin il özel idaresine aktarılmasının haklı dayanağı bulunmamakta ve bu uygulama kimi sakıncaları da kendi içinde taşımaktadır.

Nitekim, öngörülen sistemler ve yapılan düzenlemelerle, yurdun tümünden elde edilen gelirler, gelirin elde edildiği il ayrımı yapılmadan, tüm iller arasında adil ve ölçülü biçimde dağıtılmaktadır.

Kuşkusuz bu dağıtımda, az gelişmiş bölgelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyini yükseltmek ve o bölgelerde yaşayan yurttaşların yaşam standardını iyileştirmeye öncelik vermek Devlet'in görevidir.

Ancak, diğer gelirler yönünden il ayrımı yapılmazken doğal kaynaklardan elde edilen gelirler sözkonusu olduğunda böyle bir ayrıma gidilmesinin haklı bir gerekçesi olamaz.

Elde edilen tüm gelirin, dengeli bir biçimde ve öncelikler gözetilerek belli kamu hizmetlerine özgülenmesi yoluyla, hem bu hizmetlerin etkinlikle yürütülmesi, hem de sağlıklı bir planlı kalkınmanın uygulanması sağlanabilecektir.

Doğal kaynak gelirlerinin bir il ya da bölge insanının değil, Türk toplumunun hizmetine sunulması ulusal çıkarların gereğidir. Bunun için oluşturulacak bir fondan, ülke kalkınması ve halkın gönencinin artırılması amacıyla tüm illerin belli ölçütlerde yararlandırılmasının en uygun yol olacağı değerlendirilmektedir.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun görülmeyen 5574 sayılı "Türk Petrol Kanunu", 2., 4., 19. ve geçici 1. maddelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce bir kez daha görüşülmesi için, Anayasa'nın değişik 89 ve 104. maddeleri uyarınca ilişkide geri gönderilmiştir.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

